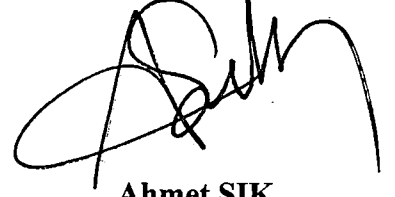

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı **Ali YERLİKAYA** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

24.04.2025

Ahmet ŞIK
İstanbul Milletvekili

19 Mart 2025 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasıyla ve bu uygulamanın siyasi saiklerle yürütüldüğü endişesiyle başlayan, anayasal hakların kullanımıyla kaim protestolar esnasında, bir takım kolluk mensuplarının hem olaylara müdahale esnasında hem de takip eden işlemlerde kötü muamele, eziyet ve işkence olarak değerlendirilebilecek fiillerde bulunduğu dair sayısız iddia kamuoyuna yansımıştır. Bakanlığınızın, başta E.Ü. isimli öğrenci olmak üzere bu iddiaları dile getiren mağdurlara yönelik olarak resmi ve gayri resmi yollarla, aceleyle, sindirici ve baskıcı bir savunma pozisyonuna geçmesi; kötü muamele ile mücadeleye dair AİHM standartlarından tümüyle kopulduğunu düşündürecek aşağıdaki kaygıları uyandırmış ve işbu soruların cevaplanmasını zorunlu kılmıştır:

- 1- E.Ü.'nün kötü muamele iddiaları üzerine, bakanlığınız birimlerince jet hızıyla iddiaları yalanlayan bir açıklama yayınlanmış, mağdur hakkında suç duyurusunda bulunulduğu belirtilmiştir. Bu açıklama bağlamında;
 - a. Bakanlığınızın 'yalanlama' içerikli açıklamasında, mağdurun herhangi bir suç duyurusunda bulunmadığı öne sürülmesine rağmen, yine jet hızıyla mağdur tarafından suç duyurusunda bulunulduğu ortaya çıkmıştır. Somut olgu ile yaptığınız açıklama arasındaki bu çelişki nasıl izah edilmektedir?
 - b. Eğer bu çelişki gerçeği yansıtmakta ise, bakanlığınızın iddiaları reddetmeden önce yeterli araştırma yapmamış olduğu kabul edilmiş olacaktır. Bakanlığınız, yeterli araştırma yapmadan iddiaların gerçeği yansıtmadığına dair bir beyanda bulunmasını ve dahi suç duyurusunda bulunmasını hangi gerekçeye dayandırmaktadır?
 - c. Bahse konu iddialar kapsamında bir kurumsal soruşturma yürütülmekte midir? Soruşturma yürütülmemekte ise, bunun sebebi nedir ve iddiaların gerçek dışı olduğu sonucuna nasıl ulaşılmış, hatta bu sonuçtan hareketle mağdur hakkında nasıl suç duyurusu yapılabilmektedir? Anılanların yanı sıra, bu denli ciddi iddialara rağmen soruşturma yürütülmemesi, vücut bütünlüğünün korunmasına yönelik pozitif yükümlülüklerin açıkça ihlali anlamına gelmemekte midir?

d. Eğer soruşturma yürütülüyor ve fakat buna rağmen bakanlığınız teşkilatlarınca suç duyurusu yapılıyorsa, bu durum soruşturmanın nesnel ve usulüne uygun ilerlemeyeceğinin teyidi anlamına gelmemekte midir? Aynı şekilde;

i. Etkili soruşturmanın gereği olarak, E.Ü.'nün ve avukatlarının kötü muamele alanına dair delil olarak gösterdikleri ve talep ettikleri kamera kayıtları bulunmakta mıdır? İlgili kamera mevcut değil ise, mağdurun kamerasız bir odaya avukatı olmaksızın götürülme sebebi nedir? İlgili kamera mevcut ise, hukuka aykırı mülakat anına dair kamera görüntülerinin, mağdurun şikayette bulunduğu savcılık dosyasına veya kamuoyuna sunulmama sebebi nedir? İlgili savcılıktan tarafınıza yönelik herhangi bir adım atılmış mıdır?

ii. E.Ü. ile benzer zamanlarda yakalanmış durumda bulunan bazı kimseler başta olmak üzere, gerekli tanık ifadelerine başvurulmuş mudur? İlgili kolluk mensuplarının ifadelerine başvurulmuş mudur? Başvurulmuşsa, bu konuda mağdura da başvurulmaksızın işlemler jet hızıyla nasıl tamamlanabilmiştir?

iii. İlgili mevzuat uyarınca, kötü muamelenin sağlıklı biçimde tespiti ve baskı oluşturulmaması için en önemli faktörlerden olan doktor muayenesi esnasında doktor-hasta mahremiyetinin sağlandığı teyit edilebilmekte midir? Bu husulde kamera görüntüleri mevcut mudur? Varsa istenmiş ve izlenmiş midir? Yoksa sebebi nedir? İlgili hekim/hekimlere başvurulmuş mudur? Başvurulmamışsa sebebi nedir?

2- Yine, E.Ü.'nün durumuna benzer biçimde, protestolar süresince Ankara Emniyet Müdürlüğünce yürütülen yakalama ve gözaltı faaliyetleri kapsamında, çıplak aramaya maruz kalan 7 mağdur bakımından da aynı 'aleyhlerinde suç duyurusunda bulunma' stratejisinin izlendiği görülmektedir. Ayrıca, mağdurların böyle bir uygulamaya tabi tutulduğuna dair haberler de jet hızıyla yalanlamıştır. Bununla birlikte;

a. Ankara Barosu tarafından tamamı ziyaret edilerek, maruz kaldıkları davranışlara dair rapor düzenlenen ve suç duyurusunda bulunulan, kötü muameleye uğradıklarına dair evrensel karineleri karşıladıkları kolaylıkla görülebilen bu mağdurların şikayetlerine dair herhangi bir soruşturma yürütülmekte midir? Soruşturma yürütülmemekte ise, mağdurların beyanlarının birbirleri ile tutarlılığı dahi ilgili baro raporunda açıkça ortaya konulabilmişken, soruşturmadan imtina edilme sebebi nedir ve soruşturma yürütülmeden böyle bir uygulamanın vuku bulmadığı sonucuna nasıl ulaşılmıştır?

b. Soruşturma yürütülmekte ise;

i. Soruşturma sonuçlandırılmadan, iddiaların gerçeği yansıtmadığına nasıl kanaat getirilmiştir? Kesin olmayan bir husus hakkında, nasıl kesinmişçesine mağdurlar hakkında suç duyurusunda bulunulabilmiştir?

ii. Soruşturma sonuçlandırılmış ise, genel olarak çıplak arama uygulaması konusunda delil imkanlarının kısıtlılığı ve uluslararası insan hakları teamülleri uyarınca tanık delillerinin had safhada değerli olduğu gözetilince, mağdurların birbirlerine dair tanıklıkları dinlenmeksizin, ilgili Baro raporu dahi gözetilmeden ve gerekli araştırmalar yapılmaksızın soruşturma jet hızıyla nasıl sonuçlandırılmış, hatta mağdurlar hakkında suç duyurusunda bulunacağınız bir zemin yaratılmıştır?

iii. Bu soruşturma içeriği kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

3- Aynı zamanda, Ankara ili başta olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanında, kendisini Emniyet Genel Müdürlüğü mensubu olarak tanıtan kişilerin, protestolara katılanlar ve kötü muamele mağduru olanlar başta olmak üzere birçok öğrenciyi, ısrarlı takip, taciz ve tehdit suçlarına vücut verecek biçimde, belirli (ve sürekli açık) telefon numaraları üzerinden aradıkları, ilgili öğrencilerin kendileri konuşmaktan imtina ettiği takdirde ise ailelerine ulaştıkları ve genel olarak gınaşırı aramalar ile huzur ve sükunlarını bozdukları artık kamuoyunda bilinen bir olgu haline gelmiştir. Tarafımıza bu konuyu ispatlar biçimde ulaşmış yüzlerce mağdur bulunmaktadır. Bu bakımdan;

a. Genel hukuki görüşünüz bağlamında; herhangi bir kolluk mensubunun, bir kişiyi ısrarlı biçimde, gınaşırı arayarak 'terörist' olduğu iddiasıyla, belirli kişilerle görüşmesini engellemeye, belirli demokratik haklarından uzak durmazsa sorun yaşayacağı ile tehdit etmeye, bu tutumuna karşılık alamadığında aynı davranışları ilgili kişinin ailesine yönelik olarak sergilemeye yetkisi bulunmakta mıdır? Böyle bir davranış -ispatlandığı haliyle- suç oluşturacak mıdır?

b. Bu konuda yapılan suç duyurularının ve soruşturmaların, ekseriyetle "ilgili numaraların yer yer müteveffa kişiler adına açılmış hatlara bağlı olduğu "kişilerin tespit edilemediği" gerekçesiyle takipsiz kaldığı görülmektedir. Bahse konu soruşturmaların etkili yürütülebilmesi ve ilgili suçlara dair re'sen soruşturma başlatmaya kabil deliller yaratılması amacıyla, söz gelimi, anılan telefon numaralarının milletvekilleri tarafından düzenli olarak aranarak diyalogların kaydedilmesi hukuka uygun delil oluşturacak mıdır? Yahut mağdurların kolluk kuvvetleri huzurunda görüşme yapması mı gerekecektir? Aksi takdirde, bakanlığınızca nasıl bir çözüm önerilecektir?

c. Bu uygulamaya dair idari bir soruşturmanız bulunmakta mıdır?

4- Bahse konu protestolar süresince ortaya atılan veya atılmayan binlerce kötü muamele iddiası hesaba alınarak, yürütmekte olduğunuz herhangi bir idari soruşturma bulunmakta mıdır?

- 5- İşkence ve kötü muamele suçlarında, zaman aşımı bulunmakta mıdır? Hukuk doktrindeki bazı tartışmalara rağmen, mevzuatımız ve yerleşik içtihadımız uyarınca bulunmadığı da gözetilerek, kolluk personeline bu konuda eğitim verilmekte midir?